

byl svědek věci nevšiml nebo to byl přehlédl a kdyby mu nebylo osobně známo, že V. byl v roce 1925 zaměstnán v S-ské továrně, opravňovaly soud k závěru, že k vyměření a výplatě důchodu V-ovi nedošlo jen pro překážku odjinud v to příšlou, pokud se týče jen náhodou, totiž následkem toho, že na dotaz, učiněný okresní úřadovnou v S-ské továrně z podnětu svědka T-a vyšlo na jevo, že V. měl v roce 1925 v oné továrně zaměstnání a že jeho příjem činil tehdy po srážce daně 15.916 Kč 50 h. Jsou tudíž námitky zmateční stížnosti jednak právně, jednak, pokud jde o souzený případ, i věcně bezpodstatnými. Posléze tvrzením, že stěžovatel neměl na důchodu, který by byla obdržela jiná osoba, zájmu, ocitá se zmateční stížnost v nepřípustném rozporu se skutkovým závěrem rozsudkovým, podle něhož je vyloučeno, že stěžovatel jednal bez sledování vlastního prospěchu. Ostatně jde tu o okolnost pro otázku jeho viny právně zřejmě nerozhodnou. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Neprávem odvolává se obžalovaný z výroku o vypovězení ze země. Toto je zosvětlením trestu a jako takové sdílí osud hlavního trestu; odvolání do vypovězení ve prospěch obžalovaného bylo by podle § 283 tr. ř. přípustno jen tehdy, kdyby ohledně hlavního trestu nebylo použito mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího. V souzeném případě sešel však nalézací soud, vyměřiv obžalovanému trest jak za použití § 54 tr. zák., tak i § 55 tr. zák., pod nejnižší zákonnou sazbu. Odvolání obžalovaného musilo proto jako nepřípustné býti odmítnuto.

Pokud jde o odvolání státního zastupitelství do přiznání podmíněného odsouzení obžalovanému, bylo uváženo: Podmíněné odsouzení nutno omeziti toliko na případy, odůvodněné závažnými a podstatnými okolnostmi. Těch tu však není. Částečné doznání skutkových okolností, které v této věci obžalovaný učinil, není takové, že by se z něho dalo usuzovati, že svoji vinu sám uznal a se polepší. Zachovalost nepadá valně na váhu, poněvadž je povinností každého občana řádně se chovati. Obžalovaný snaží se sice ve svém prohlášení na odvolání státního zastupitelství vylíčiti svou činnost jako blahodárnou ve prospěch trpících válečných poškozenců; tomu však tak nebylo, jak vysvítá z výpovědi svědků K-y a Ch-y. Obžalovaný jednal naopak ze ziskuchtivosti, neseleduje toliko zájmy válečných poškozenců, nýbrž máje na mysli předem vlastní prospěch. Jednáním svým, jež čelilo i proti zájmům československého státu, který obžalovanému poskytl pohostinství, projevil obžalovaný úporné smýšlení, které nezaručuje, že povede v budoucnosti pořádný život i tehdy, nebude-li trest vykonán. Neprávem povolil tedy nalézací soud obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu a bylo proto vyhověti odvolání státního zastupitelství v tomto směru a prohlásiti odsouzení obžalovaného nepodmíněným.

Čís. 2865.

Ke skutkové podstatě podvodu nestačí ještě lstivé vylákání odměny za sprostředkování místa, nýbrž jest po subjektivní stránce zapotřebí, by pachatel měl již od prvopočátku úmysl, nevrátiti odměnu ani tehdy,

když místo opatřiti se nezdaří, nebo by měl vědomí, že v případě tom nebude moci zaplacený peníz splatiti, neb aspoň ne v určité době a měl-li pachatel v tomto případě úmysl poškoditi osobu služební místo hledající, je tu úmysl podvodný.

(Rozh. ze dne 13. srpna 1927, Zm I 299/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. dubna 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dílem dokonaného, dílem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného jest odůvodněna již, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Rozsudek nalézacího soudu zjišťuje sice v obou případech, ve kterých obžalovaného uznal vinným, že obžalovaný uvedl, pokud se týče pokusil se uvést uchazeče o místo v omyl za tím účelem, by na nich žádaný peníz vylákal; nezjistil však podstatných okolností pro posouzení subjektivní stránky zločinu podvodu, ze kterých by se dalo usouditi, zda obžalovaný měl již hned z prvopočátku úmysl způsobiti žadatelům škodu, peníze vylákané jim nevrátiti a je o ně zkrátiti a zda měl vědomí, že, i kdyby chtěl, nebude později moci je vrátiti, nastane-li povinnost k vrácení, nebude-li slíbené místo včas opatřeno. Nalézací soud nezjistil tudíž u obžalovaného úmyslu poškozovacího, jenž jest podstatnou součástí skutkové podstaty zločinu podvodu (§§ 1 a 197 tr. zák.) a neodůvodnil ani, z čeho usuzuje, že směnka obžalovaným Miloslavu B-ovi vystavená byla směnkou krycí, a neopodstatnil ničím svůj právní názor, že obžalovaný byl povinen zaplatiti 1.500 Kč bez současného vrácení směnky, ať již byla směnkou krycí, čili nic. S hlediska nazírání na důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. má zrušovací soud za to, že jest odůvodněna zmateční stížnost i z důvodu podle čís. 4 §u 281 tr. ř. potud, pokud zamítnut byl průvodní návrh obžalovaného při hlavním přelíčení dne 4. dubna 1927 na výslech jeho matky Marie Š-ové o tom, že v době jednání s B-em a K-em měl obžalovaný na hotovost 6.000 až 7.000 Kč a že by jeho matka svolila ku knihovnímu zajištění, kdyby bylo třeba, a na výslech Františka Š-a o tom, že obžalovaný má menší peněžitou částku pojištěnu na jeho majetku a že by i on svolil ku knihovnímu zajištění. Ke skutkové podstatě podvodu nestačí totiž ještě vylákání odměny za sprostředkování místa, nýbrž jest k tomu, jak již shora bylo uvedeno, po subjektivní stránce zapotřebí, by obžalovaný měl již od prvopočátku úmysl, nevrátiti odměnu ani tehdy, když místo opatřiti se nezdaří, neb aby měl vědomí, že v posléz uvedeném případě nebude moci zaplacený peníz splatiti, neb aspoň ne v určité době, a měl-li obžalovaný v tomto případě úmysl poškoditi osobu služební místo

hledající, je tu úmysl podvodný (rozh. čís. 856 sb. n. s.). Bylo proto nutno, by nalézací soud zkoumal, zda obžalovaný měl již z prvopočátku úmysl poškoditi, peníze v žádném případě nevrátiti, po případě, zda měl vědomí, že nebude moci vrátiti peníze, nastane-li mu povinnost je vrátiti. K tomu cíli měl nalézací soud povinnost zkoumati a zjistiti, zda měl obžalovaný dostatečný majetek, by mohl peníze na svědcích vylákané (1.500 Kč a 2.000 Kč) kdykoliv vrátiti, zejména když tvrdil, že má majetek a když Miloslavu B-ovi vystavil a podepsal směnku na vylákaných 1.500 Kč. Nabízel-li záruku za případné vrácení odměn předem zaplacených, knihovním zajištěním, bylo povinností nalézacího soudu zjistiti výsledkem jeho matky a bratra, zda byli ochotni tuto hypotekární záruku (kauci) za obžalovaného poskytnouti a zda mohl obžalovaný na to spoléhati, že mu ji poskytnou, z čehož by bylo lze usuzovati na jsoucnost neb nejsoucnost jeho poškozovacího úmyslu. Návrhy obžalovaného v tom směru nelze odbýti tvrzením, že nebyly míněny vážně, když kromě jeho dřívějšího potrestání nalézací soud ničeho nezjistil, co by mohlo nasvědčovati tomuto jeho úsudku. Rovněž k tomu nestačí poukaz, že obžalovaný svědkům nesliboval výslovně zajištění matčino nebo bratrovo, vždyť nebylo též zjištěno, že svědkům nabízel zajištění na svých realitách. Neprovedl-li nalézací soud těchto důkazů, pochybil, neboť nelze vyloučiti možnost, že tato formální vada mohla míti nepřiznivý vliv na rozhodnutí o vině obžalovaného (§ 281 posl. odst. tr. ř.).

Čís. 2866.

Ustanovení poslední věty §§ 104 a 105 odstavec druhý tr. zák. bylo sice zrušeno zákonem o úplatkářství ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n. (§ 11 odst. druhý), nahrazeno však současně předpisem § 9 zákona, podle něhož nyní dar (majetkový prospěch) propadá ve prospěch státu; propadnutí jest vysloviti, i když byl dar pachateli vrácen.

Pro posouzení otázky, zda jest obžalovaný hoden dobrodiní podmíněného odsouzení, přichází v úvahu hlavně jeho osobnost a pak povaha trestného činu.

(Rozh. ze dne 13. srpna 1927, Zm II 94/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 18. prosince 1926, pokud, uznáv obžalovaného vinným zločinem svádění ke zneužití moci úřední ve smyslu § 105 tr. zák., nevyslovil, že poskytnutý dar propadá ve prospěch státu, a vyslovil, že majetkový prospěch poskytnutý obžalovaným v částce 500 Kč, propadá ve prospěch státu, a zamítl v zasedání neveřejném odvolání státního zastupitelství do výroku, jímž byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu se zkušební lhůtou tří let.